

Génová banka

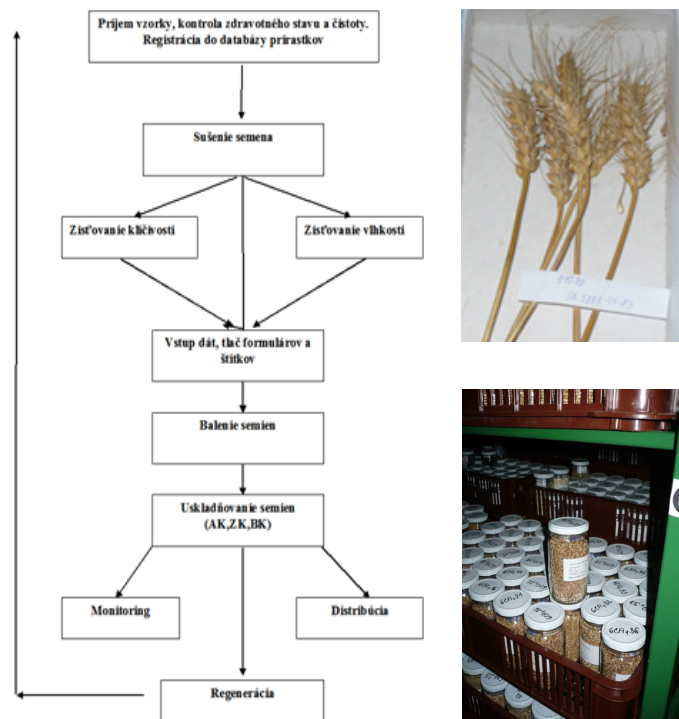
Účelové technické zariadenie slúži na uchovávanie semien genetických zdrojov rastlín v regulovaných podmienkach.

Kapacita – 50 000 vzoriek semenných druhov

obilniny; olejniny; strukoviny; zelenina; krmoviny; liečivé rastliny; trávvy; koreniny; okopaniny; kvety; technické plodiny

Spôsob a podmienky uchovávaní semien:

- dlhodobé skladovanie semien pri -17°C 2 komory, t.j. základná kolekcia,
- strednodobé skladovanie semien pri 0°C 2 komory, t.j. aktívna kolekcia,
- skladovanie klasov a častí rastlín v suchom stave pri 10°C, t.j. herbárium.

Distribúcia genetických zdrojov

Génová banka poskytuje bezplatne vzorky semien genetických zdrojov rastlín šľachtiteľom, na výskumné a vedecké účely a na výmenu iným génovým bankám. Všetky semená sú bez výskytu chorôb a škodcov. Podľa medzinárodných predpisov je každá vzorka sprevádzaná štandardnou Dohodou o presune materiálu (sMTA- Standard Material Transfer Agreement) v súlade s Medzinárodnou zmluvou o ochrane genetických zdrojov rastlín.

Národný program ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo v Slovenskej republike

„Národný program ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na roky 2015-2019 (Národný program) bol vypracovaný v zmysle zákona NR SR č. 215/2001 Z.z. O ochrane genetických zdrojov rastlín. Výskumný ústav rastlinnej výroby v Piešťanoch bol poverený koordináciou tohto programu a zabezpečuje všetky úlohy a činnosti z neho vyplývajúce.

Na riešení sa zúčastňujú riešiteľské pracoviská v rámci celého Slovenska. Počet všetkých genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo, riešených v Národnom programe, bol 26 623 vzoriek k 31.12.2015, vrátane duplikátov.

V súčasnosti je Národný program riešený formou účelovej činnosti „Prevádzka Génovej banky SR“ v NPPC VÚRV v Piešťanoch a formou ďalších projektov.

Legislatíva ku GZR:

Zákon NR SR č. 215/2001 Z.z. o Ochrane genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo.

Nariadenie Rady č. 870/2004 z 24. apríla 2004 o zavedení programu ES na uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve.

Oznámenie MZV SR č. 34/1996 Z.z. o uzavretí Dohovoru o biologickej diverzite.

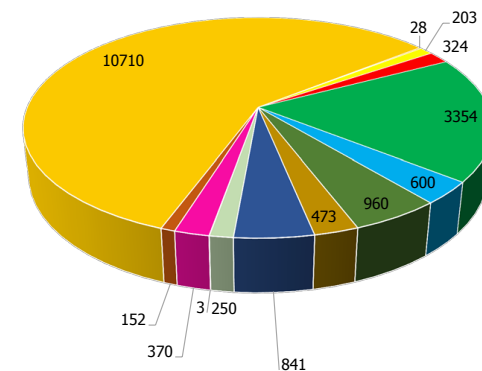
Medzinárodná zmluva o genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo, 2014.

Aktualizácia Národnej stratégie pre uchovanie biodiverzity v SR do roku 2020.

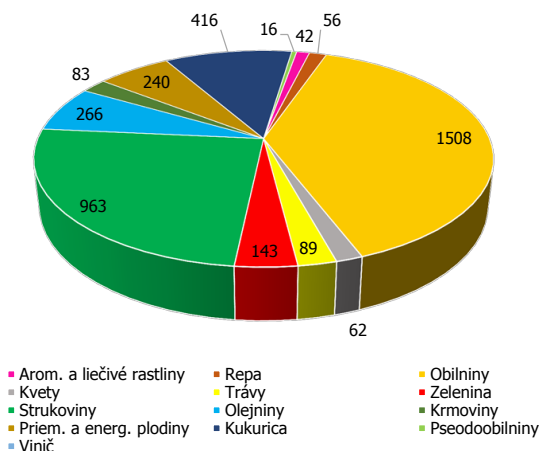
Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál: **Stratégia biodiverzity v EÚ do roku 2020.**

Nariadenie EÚ č. 511/2014 o opatreniach na zaistenie súladu pre používateľov Nagojského protokolu o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v Európskej únii.

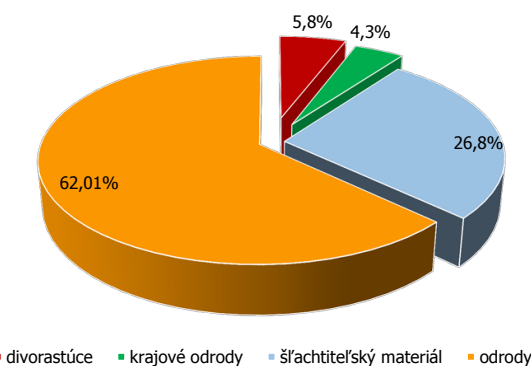
Prehľad vzoriek v aktívnej kolekcii v roku 2015

Prehľad vzoriek v základnej kolekcii v roku 2015

Štruktúra uchovávaných vzoriek v aktívnej kolekcii

Najvýznamnejšie výsledky a prínosy Génovej banky SR

- poskytovanie vzoriek genetických zdrojov,
- uchovávanie semien v 181 kolekciách z 87 druhov,
- koordinácia a manažment aktivít Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo v SR,
- plnenie záväzkov medzinárodnej spolupráce - Bioversity International, ECPGR, FAO,
- Slovenský informačný systém - GRISS: <https://griss.vurv.sk>,
- integrácia databáz genetických zdrojov do celoeurópskeho katalógu EURISCO - 17 016 *ex situ* položiek,
- molekulárna charakterizácia a identifikácia vybraných genetických zdrojov,
- monitoring životaschopnosti a regenerácia vzoriek,
- diseminácia výsledkov: konferencie, školenia, exkurzie, výchova študentov, informačné publikácie,
- mapovanie stavu biodiverzity, zozbieraných viac ako 6 700 vzoriek, využitých pri šľachtení nových odrôd.

- **FAO bronzová medaila** – za aktívnu účasť pri ochrane GZR,
- **Plaketa Zlatá včela** – za spoluprácu so Slovenským zväzom včelárov.

Medzinárodné aktivity

Slovenská republika, ako členská krajina Bioversity International v Ríme sa zúčastňuje na práci Európskeho kooperatívneho programu pre genetické zdroje rastlín (ECPGR). Hlavná oblasť činnosti na medzinárodnom poli sa realizuje v pracovných skupinách a sieťach. SR má zastúpenie v pracovných skupinách: Wheat, Barley, Avena, Prunus, Malus/Pyrus, Medicinal and Aromatic Plants, Vegetables, Documentation and Information *In situ* a On-farm Conservation.

Kolekcie Národného programu sú súčasťou európskych databáz. V európskom katalógu EURISCO je zo SR zatiaľ zaradených 17 016 *ex situ* položiek <http://eurisco.ecpgr.org/>.

Kontakt:

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
Výskumný ústav rastlinnej výroby
Génová banka SR
Bratislavská cesta 122
921 68 Piešťany

Tel. +421 33 7947304

Fax +421 33 7947190

E-mail: benedikova@vurv.sk; benkova@vurv.sk

www.nppc.sk; www.vurv.sk

GÉNOVÁ BANKA

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PIEŠŤANY

Medzinárodná vedecká konferencia
pri príležitosti 20. výročia otvorenia
Génovej banky SR

„Trvalo udržateľné využívanie genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo“

18. – 20. októbra 2016

<http://www.vurv.sk/en/conference>

